

Odüsseia

Odysseus on pärast pikki eksirännakuid koju Ithakale jõudnud. Athena muudab sangari taas nooreks, kauniks ja tugevaks. Jumalanna annab Odysseusele nõu end viimase pojale Telemachosele tunda anda, et koos välja mõelda plaan, kuidas tüütuid kosilasi minema peletada.

Odysseuse laev Schylla ja Charybdise vahel (Itaalia fresko, 16. saj)

20. Kellega võrdleb Telemachos algul oma isa?

21. Miks on Telemachos umbusklik?

XVI laul

Katkend

Valjusti siis Telemachos nii sõnad tiivukad hüüdis:

„Rändaja, täiesti teine sa nüüd oled kui olid äsja,
teised on riided su seljas ja teisiti sul nägu sootuks.

Vist oled üks jumalaist neist, kel koduks ääretu taevas?

Siis ole armulik meile! Küll saad meilt meeldiva ohvri

ning kuldande, mis peenelt on taotud. Oh, säästa meid ainult!”

Ent kohe vastas nii talle Odysseus, vaevades vapper:

„Ep ole taevane hoopis ma! Miks mind nendega võrdled?

Vaid sinu taat olen – see, keda nii taga kurdad ja kaebad,

täis muret rasket sa, sest mehed jõhkrad kiusavad sind siin.”

Ütles ja suudles poega ta. Ning pisaraid tema palgeilt

veerema hakkas. Ta neid oli takistand küllaltki kaua.

Kuid isaks uskuda ei teda sõandanud veel Telemachos,

vaid ise kostis ta vastu ja nii sõnad lennukad lausus:

„Ei, ei olla sa või Odysseus, mu taat! Minu silmi

vaid jumal moonutab keegi, et hiljem veel rohkem ma kurdaks.

Ei või mees surelik teha kuidagi nii seda kõike

enda võimu ja väega. Vaid taevane, ilmudes meile,

teeb vanaks enda või nooreks, nii just nagu tal süda soovib.

Siin vana raugana alles sa istusid kaltsudes kehvis,

nüüd aga kui jumal näid, kel valduseks ääretu taevas!”

Nii Telemachose vastu ent lausus Odysseus leidlik:

„Ei sobi nüüd, Telemachos, kui on isa ilmsi ju ees sul,

ikka veel nii imeks panna ja kanda veel kahtlusi rinnas.

Ei Odysseust teist enam iialgi saabu te juurde,
vaid ise nüüd tulin taas pärast rohkeid rände ja vaevu
ning kodumaad näha saan, kui kaob kahekümnes ju aasta.
Kuid minu moondused – need tegi saakide saatja Athena.
Nõnda ta nüüd heaks arvas. Ta võib teha kõike, mis soovib:
kerjuseaoliseks kord ise muutis ta mind ja siis jälle
andis moodu ja näo nagu noorel ja riidedki kaunid.
Kerge ju on jumalail, asupaik kel taevas on kõrges,
moondada meid ilusaiks või siis teha hoopiski näotuks.”
Ütles ta nii ning istus siis. Aga purskudes nutma,
kurbusest täidetud, poeg isa üllaima kaela nüüd hakkas.
Ning tuli kummalgi neil hale meel, suur tahtmine nutta.
Nutsidki valjusti siis nad, lakkamatult nagu linnud
konksusküünesed, kullid või ehk merikotkad, kel maamees
on pesast viind pojad noored jo enne, kui lennata said need
– nii haledasti nüüd kummalgi neil veed voolasid silmist.
Küllap loojunud päev oleks enne, kui nutt oleks lõppend,
kui poleks äkitselt siis Telemachos nii küsind taadilt:
„Mu isa armas, mis teel said äkki sa Ithaka maile?
Milline laev sind tõi? Kust maalt olid laevnikud, toojad?
Sest pole jalgsi sa küll teps saabunud siia, ma arvan.”
Nii aga kostis ta vastu Odysseus, vaevades vapper:
„Selgesti sulle, mu poeg, täit tõtt nüüd sellest ma räägin.
Tõid oma laevaga mind mereseilajad kuulsad, faiaagid;
aitavad nii koju kõiki nad, kes merelt sattunud neile.
Kui unes uinusin ma, laev kiire mind tõi mere kaudu.
Mind panid Ithaka randa nad, andsid veel andegi uhkeid.
külluses kulda ja vaske ja kootud kauneimaid riideid.
Koopasse aarded ma need olen peitnud jo taevaste tahtel.
Nüüd aga siia mu saatnud Athena, et koos sinu seltsis
nõu siin peaksime, kuis oma vaenlasi hukata kõiki.”

Tõlkinud August Annist

22. Milline on Odysseuse suhtumine Athenasse?

23. Miks Odysseus ja Telemachos nutavad?

faiagid – Scheria saare elanikud, kes võtsid Odysseuse pärast tema laeva hukkumist vastu ja aitasid kodumaale. Selle peale vihastanud merejumal Poseidon muutis faiakide kojupöördunud laeva kiviks ning ümbritses nende elupaiga kõrgete mägedega.